

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Daňkovou v právní věci
žalobce: T.K., zastoupeného JUDr. Janem Jasou, advokátem se sídlem Karlovy Vary, Jaltská 989/7, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, pošt. schr. 21/OAM,** v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. srpna 2011, čj. OAM -50/VL-07-PA03-2009

t a k t o :

- I. Žaloba se z a m í t á.
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou žalobou ze dne 12.9.2011, podanou původně u Krajského soudu v Ostravě a v důsledku usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14.11.2012, č.j. Nad 90/2012-67, o přikázání věci doručenou Krajskému soudu v Plzni (dále jen „soud“) dne 22.1.2013, se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 2.8.2011, č.j. OAM--50/VL-07-PA03-2009 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), jímž bylo k žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany rozhodnuto tak, že se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o azylu*“), neuděluje.

Žalobu odůvodnil žalobce tím, že podle jeho názoru žalovaný vycházel z nesprávně zjištěného skutkového stavu věci, a za použití nesprávného (nezákonného) správního uvážení

ohledně klíčových okolností případu došel k nesprávnému, nezákonnému a přezkoumatelnému (zřejmě správně nepřezkoumatelnému) rozhodnutí ve věci.

Namítal, že z odůvodnění rozhodnutí je patrná snaha žalovaného zlehčovat situaci, v níž se nacházel v době, kdy byl nucen opustit Gruzii. V zemi dlouhodobě (16 let) přetrvávaly konflikty mezi Gruzii a Osetií. Mezi těmito dvěma skupinami panuje národnostní nesnášenlivost. Vesnice, kterou žalobce obýval, leží na hranici mezi Gruzii a Osetií a běžně zde docházelo ze strany obyvatel Osetie k ozbrojeným útokům na obyvatele Gruzie. Žalobce měl důvodné obavy o svůj život, neboť zde docházelo i k vraždám. Sama jeho rodina se opakovaně stala obětí vydírání, když si ozbrojenci pod pohrůžkou násilí či za použití násilí vynutili vydání finančních prostředků, které žalobcově rodině nikdy nevrátili. Žalobce je trvale traumatizován zážitkem, kdy byl jejich dům přepaden bandity a coby dvanáctiletému chlapci mu byla přiložena k hlavě zbraň. Žalobce rovněž z důvodu obavy o svůj život nenastoupil v Gruzii k výkonu vojenské služby, neboť se obával ohrožení života při případné účasti na probíhajících bojích v zemi.

Dále žalobce uváděl, že se žalovaný dostatečně nevypořádal se skutečností, že v oblasti panují nepokoje zapříčiněné národnostní nesnášenlivostí mezi dvěma etniky, kdy závažnost situace je zcela evidentní, jestliže zde běžně dochází k takovým násilným zásahům do lidské sféry obyvatel, že jsou u nich vyvolány vážné obavy o jejich zdraví i život. Při svém rozhodování vycházel z Výroční zprávy organizace Human Rights Watch z ledna 2011, kde je uvedeno, že záznamy o dodržování lidských práv v Gruzii jsou rozporuplné, když vláda vystěhovala stovky vnitřně přesídlených osob, úřady brání pokojnému shromažďování. Jak vyplývá z doporučení žalovaného, takto charakterizované státní aparáty jsou údajně schopné při potencionálním návratu žalobce do Gruzie mu poskytnout ochranu. Žalovaný se ovšem realitou a fungováním poskytování ochrany práv v Gruzii nikterak nezabýval, v tomto ohledu je rozhodnutí nepřezkoumatelné. Vzhledem k tomu, že se jedná o důležitý faktor ohledně rozhodnutí ve věci, měl se žalovaný problematikou zabývat důsledněji.

Žalovaný při svém rozhodování podle názoru žalobce ignoroval výše popsané skutečnosti a situaci žalobce popisuje tak, že svým odchodem ze země si chtěl zlepšit svou hospodářskou situaci a odešel ze země pouze z důvodu zajištění práce. Žalobce nepopírá, že možnost pracovního uplatnění se po jeho odchodu ze země zlepšila, ovšem možnost pracovního uplatnění nelze stavět na roveň potřebě zachovat si život a zdraví, co se týká uspokojování těchto potřeb, je bezesporu důležitější nejprve uspokojit bezpečí a poté až pracovní podmínky.

Žalobce má za to, že jsou splněny podmínky pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany podle zákona o azylu a že opačný závěr žalovaným v napadeném rozhodnutí přijatý je učiněn na základě nesprávného správního uvážení, které bylo zapříčiněno nesprávným vyhodnocením veškerých okolností případu a zaujetím tendenčního postoje ve věci.

Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě ze dne 6.10.2011 navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Zdůraznil, že při hodnocení podání vycházel především z vlastních tvrzení žalobce sdělených v průběhu správního řízení. Z nich bylo zjištěno, že důvodem jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany je snaha zlegalizovat si na území České republiky pobyt poté, co mu bylo uloženo správní vyhoštění. Tímto krokem by se chtěl vyhnout návratu do Gruzie, kde by musel čelit ekonomickým problémům a obtěžování místními obyvateli, kteří se na nich nezákonným způsobem obohacovali. Nemá v úmyslu se vrátit do Gruzie, kde se obává i celkově nepříznivé situace v zemi a možných konfliktů.

Žalobcovy námitky označil žalovaný za neoprávněné. Odkázal na obsah správního spisu, zejména na vlastní žádost o udělení azylu, použité informace o zemi původu, výpovědi žalobce a na napadené rozhodnutí a konstatoval, že postupoval v souladu s příslušnými právními normami a procesně správným způsobem. Případem žalobce se řádně zabýval, posoudil jej individuálně a jeho výpovědi porovnal s dostatečným množstvím aktuálních informací o zemi původu. Žalobce měl možnost se před vydáním rozhodnutí s obsahem těchto zpráv seznámit, vyjádřit se k nim a navrhnout doplnění. Ze všech, dle názoru žalovaného, dostatečných podkladů, je však zřejmé, že závěry, které učinil žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí, jsou správné a rozhodnutí správního orgánu vychází z řádně zjištěného skutkového stavu věci. Po objektivním vyhodnocení případu nedospěl k závěru, že by bylo možné žalobci udělit mezinárodní ochranu ve smyslu ustanovení § 12, § 13, § 14 zákona o azylu. V této souvislosti žalovaný odkázal plně na závěry napadeného rozhodnutí, které byly dostatečně a srozumitelně odůvodněny a vyplývají z nich, které skutečnosti byly podkladem pro rozhodnutí a jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval. Dále žalovaný zopakoval některé nosné důvody napadeného rozhodnutí. Doplnil, že žalobcovo přání zde žít legálně nelze podřadit zákonným důvodům pro udělení azylu. Právní úpravu pobytu cizinců na území České republiky obsahuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v platném znění, jehož institutů měl žalobce možnost využít.

Při přezkoumání rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.), a napadené výroky rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.).

Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 27.1.2009. V žádosti popsal stručně dosavadní průběh svého života v zemi původu, své osobní, majetkové a sociální poměry, ve kterých se před odchodem z Gruzie nacházel, a důvody, pro které zemi původu opustil a pro které žádá o udělení mezinárodní ochrany na území ČR. Důvody pro žádost o udělení azylu vyličil žalobce rovněž ve vlastnoručně psaném prohlášení. Žalovaný provedl v průběhu azylového řízení dne 5.3.2009 s žalobcem první a dne 28.7.2011 druhý, doplňující pohovor za účelem spolehlivého zjištění podkladu pro vydání rozhodnutí. Po opatření aktuálních informací ohledně situace v Gruzii a dalších listinných podkladů provedl v závěru druhého pohovoru seznámení žalobce s obsahem podkladů a zpráv shromážděných pro vydání rozhodnutí. Všechny vyjmenované procesní úkony proběhly za účasti tlumočnicka jazyka gruzínského. Druhý pohovor byl dále veden za přítomnosti zástupce žalobce, jemuž byl poskytnut prostor pro vyjádření.

Dne 2.8.2011 žalovaný vydal napadené rozhodnutí. V jeho odůvodnění nejdříve shrnul obsah celého dosavadního řízení. Konstatoval, že „V průběhu správního řízení bylo zjištěno, že žalobce podal svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany ve snaze zlegalizovat si na území České republiky pobyt poté, co mu bylo uloženo správní vyhoštění. Tímto krokem by se chtěl vyhnout návratu do Gruzie, kde by musel čelit ekonomickým problémům, jelikož by si tam nebyl schopen zajistit dostatek financí ke svému spokojenému životu a ochranu proti obtěžování místními obyvateli, kteří se na nich nezákonným způsobem obohacovali. Nemá v úmyslu se vrátit do Gruzie, kde se obává i celkově nepříznivé situace v zemi a možných konfliktů.“ Ocitoval pak ust. § 28 odst. 1 zákona o azylu, podle něhož se mezinárodní ochrana udělí ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, § 13 nebo § 14, udělí azyl přednostně.

Následně žalovaný zhodnotil důvody předkládané žalobcem v průběhu azylového řízení z hlediska naplnění důvodů pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a § 12 písm. b) zákona o azylu. Uvedl, že „Správní orgán konstatuje, že žadatel v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že ve své vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod. Jmenovaný nebyl členem žádné politické strany ani podobného seskupení a v tomto směru žádnou činnost ve své vlasti nevyvíjel. Jmenovaný zcela jasně prohlásil, že z Gruzie odešel proto, že se tam již nedalo žít a lidé se stávali podrážděnými. Jeho odchod ale nebyl spojen s politickou situací. Z vlasti odešel pouze z ekonomických důvodů a ve snaze uniknout celkově nepříznivé sociální situaci ve svém okolí. Vzhledem k uvedenému nedospěl správní orgán k závěru, že žadatel byl v Gruzii pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu, v platném znění.

Po provedeném správním řízení rovněž nedospěl správní orgán k závěru, že by jmenovaný mohl v Gruzii pociťovat odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Aby tato obava byla z pohledu zákona o azylu relevantní, muselo by k pronásledování docházet ze strany státních orgánů Gruzie nebo ze strany soukromých osob, jejichž činnost by byla těmito státními orgány podporována či tolerována. K žádné takové skutečnosti však podle mínění správního orgánu v žadatelově případě nedošlo. Jmenovaný za důvod opuštění vlasti označil snahu zajistit si v zahraničí zaměstnání a vylepšit tak ekonomickou situaci svoji i své rodiny. Jmenovaný dále uvedl, že nespokojenost se svojí situací takto projevují i další občané Gruzie. Obecně nepříznivou situaci v době svého odchodu ze země původu přikládá místní bezpečnostní situaci, o které předpokládá, že by se mohla opakovat. Jmenovaný měl před svým odchodem také obavy z jednání místních osob, které si vymáháním půjček a následným nevracením půjčených peněz vylepšovaly svoji ekonomickou situaci. Nelze však v této souvislosti souhlasit s gradací žadatelových tvrzení. O nadhodnocení a nevěrohodnosti takových tvrzení svědčí a žadatelův rozpor v jeho výpovědích. Ve své žádosti o takových událostech vůbec nehovořil a jako důvod svého odchodu z Gruzie uváděl pouze absenci zaměstnání a domova, protože se přidal k partě, která vyrazila za prací na Ukrajinu, v pohovoru již zmínil „nevratné“ půjčky některých místních obyvatel a v doplňujícím pohovoru to již bylo rabování a násilí ozbrojených lidí včetně policistů. V doplňujícím pohovoru také potíže s útoky ozbrojených skupin označil za časté a

každodenní útoky banditů na domácnosti několika rodin. Správní orgán je také přesvědčen, že taková událost navíc s ohrožováním pistolí jednoho z ozbrojenců, která podle jeho vyjádření měla být také příčinou jeho špatného psychického stavu, by se měla hluboko „vrýt“ do mysli jmenovaného, takže by si nemohl splést vlastní věk, ve kterém k události mělo dojít (12 let v pohovoru resp. 14 let v doplňujícím pohovoru). Z žadatelových výpovědí, ve kterých jmenovaný zcela vyloučil podíl státních orgánů na žadatelově osobní situaci, nelze dle mínění správního orgánu dojít k závěru, že by státní orgány jeho vlasti obtěžující jednání vůči jeho osobě tolerovaly či dokonce podněcovaly. Stejně tak nejde dovodit, že by státní orgány jeho vlasti v případě potíží ze strany soukromých osob nebyly schopny jmenovanému odpovídající ochranu zajistit. Z uvedeného je dle názoru správního orgánu jednoznačné, že jmenovaný svým pasivním přístupem prakticky znemožnil kompetentním orgánům své vlasti poskytnout mu potřebnou pomoc při ochraně jeho práv před obtěžujícím jednáním soukromých osob. Ze samotné podstaty mezinárodní ochrany však plyne, že jde o institut výjimečný a účelem je poskytnout ochranu tomu, kdo ve státě, jehož státní občanství má, cítí skutečně obavu z pronásledování z důvodů uvedených v zákoně o azylu a pouze v případě, kdy žadatel vyčerpал všechny dostupné prostředky k ochraně svých práv, jež mu jeho vlast reálně nabízí. V Informaci MZV ČR č.j. 102779/2007 ze dne 25. 1. 2007 je zcela jednoznačně uvedeno, že i když se nedá v Gruzii hovořit o plné nezávislosti soudů, tak v zemi existují funkční mechanismy ochrany individuálních práv občanů včetně ombudsmana, který je vůči vládě objektivně kritický. Například Zpráva MZV USA o dodržování lidských práv v Gruzii za rok 2010 neuvádí jakoukoliv skutečnost, z které by se snad dalo dovodit, že by gruzínští občané měli jakkoliv ztížený přístup k ochraně svých práv a svobod. Zpráva naopak uvádí, že i přes určité nedostatky dochází k obecným pozitivním změnám v oblasti bezpečnosti a justice a mezi lidmi rostla důvěra v policejní orgány. Dále dle mínění správního orgánu nelze opomenout, že azyl jako právní institut není a nikdy nebyl universálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, třeba i surovým, hrubým a těžce postihujícím jednotlivce nebo i celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem přesně vymezeny, jsou poměrně úzké a nepokrývají četou škálu porušení lidských práv tak, jak jsou v různých listinách a chartách tato práva uznávána.

Ve Výroční zprávě organizace Hunnan Rigts Watsch z ledna 2011 je sice uvedeno, že záznamy o dodržování lidských práv v Gruzii jsou rozporuplné, když vláda vystěhovala stovky vnitřně přesídlených osob, úřady bránily pokojnému shromažďování, naopak prostředí pro média je různorodé a mezinárodní instituce prohloubily v Gruzii své vazby, nicméně to nejsou problémy jmenovaného, který jednoznačně prohlásil, že neměl se státními orgány země svého původu žádné potíže. Obecná situace v místě žadatelova pobytu, jak ji popsal, mu nezpůsobovala újmu takové intenzity, aby se dala považovat za jeho diskriminaci či pronásledování v souladu s ustanoveními zákona o azylu. Žadatel jednoznačně potvrdil, že si je vědom skutečnosti, že státní orgány Gruzie se snaží pomáhat obyvatelům, jejichž majetek byl zničen. Jeho rodiče dostali k bydlení vagón, ve kterém žijí, a peníze za účast na demonstraci na podporu opozičního politika, takže nelze tvrdit, že by se jim mohlo, byť různorodé, nedostalo.

Správní orgán se také zabýval žadatelovou zmínkou o možných obavách z nastoupení základní vojenské služby a případném nasazení do bojů v konfliktu, který sám předpokládá. Jeho obavy jsou pouze ve stádiu hypotéz, jelikož pouze on sám si takový budoucí konflikt

vsugeroval Současná bezpečnostní situace v Gruzii však je stabilizovaná a předvídat budoucí konflikt a vztahovat ho na újmu pro vlastní osobu je přinejmenším nemístným proroctvím. K této otázce je třeba ještě dodat, že branná povinnost se v Gruzii netýká jedináčků, a jmenovaný zcela jasně uvedl, že on žádné sourozence nemá. Tyto skutečnosti potvrzuje Informace MZV ČR č.j. 1051/2009 ze dne 21. S. 2009. Sám jednoznačně hovořil o nebezpečí hrozícího konfliktu, tedy něčeho, co sice může nastat, ale co nelze považovat za skutečné nebezpečí vážné újmy v případě návratu do vlasti.

Jmenovaný se nijak netajil tím, že podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany souviselo především se snahou legalizovat si svůj pobyt na území České republiky, kde se nachází dlouhodobě bez platného povolení k pobytu, tedy neoprávněně. Rozsudek NSS v Brně č.j. 7 Azs 187/2004 ze dne 24. 2. 2005 uvádí, že : „Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodnění strach z takového pronásledování. Je patrné, že zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na „složitost mechanismů“, které tento upravuje“. Co se týče žadatelových obav, že v případě návratu do Gruzie by neměl kde bydlet, tak ani tyto nejsou odůvodněné, protože z informací výše uváděných, jež správní orgán v průběhu správního řízení oddělení mezinárodní ochrany shromáždil, jednoznačně vyplývá, že v Gruzii může požádat o pomoc před pronásledováním soukromými osobami policii a soudy, které jsou mu schopny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovými jednáními. Tato pomoc by mu mohla být v souladu s výše zmíněnými informacemi poskytnuta stejně jako jeho rodičům. Ostatně on sám neměl problémy dvacet let pracovat po celé Gruzii, včetně Tbilisi. Správní orgán nevidí důvod, proč by tomu tak nemohlo být i v budoucnu, i když bere na vědomí složitou situaci na gruzínském trhu práce. To však není jen problém Gruzie, ale i vyspělejších zemí s rozvinutou ekonomikou. O mezinárodní ochranu v České republice výše jmenovaný požádal po udělení správního vyhoštění, čímž se rozhodl vyřešit svou situaci, aby tímto krokem zlegalizoval své setrvání na území České republiky, a odvrátil tak hrozící vyhoštění. Správní orgán k celé záležitosti konstatuje, že účastníkem řízení uváděnou pohnutku vedoucí k jeho vstupu do řízení o udělení mezinárodní ochrany nelze podřadit zákonným důvodům pro udělení azylu. Právní úpravu pobytu cizinců na území České republiky obsahuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v platném znění, jehož institutů měl výše jmenovaný možnost využít.

Z provedeného správního řízení tak jednoznačně vyplynulo, že žadatel svou vlast neopustil pro některý z důvodů taxativně uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu a ve smyslu těchto ustanovení nezmínil ani žádnou obavu pro svůj případný návrat do vlasti.

Správní orgán rozhodující ve věci tak na základě provedeného správního řízení shledal, že žadatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a), b) zákona o azylu, v platném znění, a azyl se tedy neuděluje.“

Po ocitování ustanovení § 13 zákona o azylu žalovaný rovněž uzavřel, že žalobce nesplňuje důvody pro udělení azylu podle označeného ustanovení a proto se mu azyl za účelem sloučení rodiny neuděluje.

K posouzení žalobcovy žádosti z pohledu § 14 zákona o azylu žalovaný uvedl, že žalobce ve své výpovědi takový důvod (t.j. případ hodný zvláštního zřetele) své žádosti o mezinárodní ochranu ani nezmínil. Žalovaný v této souvislosti posoudil žalobcovu sociální, ekonomickou a rodinnou situaci a přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu. Na základě údajů jím v průběhu řízení sdělených důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu nezjistil a azyl proto neudělil.

Konečně žalovaný podrobně zdůvodnil, proč dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a a § 14b zákona o azylu.

Při ústním jednání soudu dne 14.10.2013 žalobce navrhl, aby soud „*vydal rozhodnutí s právní ochranou uprchlíka*“. Navíc uvedl, že byl obyvatelem Jižní Osetie, kde docházelo k ozbrojeným konfliktům mezi Gruzinci, obyvateli Osetie a ruskými ozbrojenými silami s tím, že on sám je členem opoziční skupiny, která bojuje za vytvoření samostatného státu Osetie. Při této své opoziční činnosti byl pronásledován, vesnice, ve které žil, byla vybombardována a on sám zažil momenty, kdy byl bezprostředně ohrožen jeho život tím, že mu byla přikládána jako dítěti zbraň k hlavě s výhružkou, že bude zastřelen. Tato skutečnost ho poznamenala na celý život. Vycestoval na cizí doklady. Momentálně mu není delší dobu známo, co se děje s jeho přímými i vzdálenými příbuznými. Jižní Osetie je toho času okupována ruskými vojsky a je zakázán vstup do země a poté výjezd ze země. Je to v souvislosti s bezpečnostní politikou Ruské federace, která se bojí případných teroristů, atentátníků apod. V případě, že mu nebude udělena mezinárodní právní ochrana, nemůže se do Jižní Osetie vrátit, protože jednak by musel procházet přes ozbrojené kordony a dále je stále pronásledován ruskými bezpečnostními složkami pro své politické názory. K vlastnímu procesnímu postupu namítal, že otázky žalovaného byly formální, sledovaly záměr podstrčit žalobci myšlenku, že žádá o azyl z důvodů sociálních, pracovních, případně zajištění lepšího života. Žalobce nebyl podrobně tázan na své politické názory a postoje, otázky byly kladeny mnohdy sugestivně s naznačením odpovědi a nebyl žádným způsobem vysvětlen účel azylového pobytu. Povrchní zprávy, které jsou získávány z různých nespecializovaných zdrojů, mnohdy sledují pouze jediný účel. Nesvoboda, která v té zemi je, je naprosto patrná, protože se tam nachází cizí ozbrojená moc. Návrat žalobce do země původu není možný, neboť je v ohrožení života. Toto je základní skutečnost, která jej motivuje k azylu a je opřena čistě o politické poměry v zemi. Pokud by soud neuznal důvody ve smyslu § 12 zákona o azylu, má žalobce za to, že jsou dány důvody humanitárního azylu dle § 14 téhož zákona, spočívající v nestabilní situaci v místě původního pobytu s tím, že přišel o veškerý majetek, naproti tomu v České republice má práci a je zajištěný.

Žalovaný při ústním jednání k vyjádření žalobce zdůraznil, že v podstatě konstruuje novou kauzu, neboť v průběhu azylového řízení vyloučil veškeré politické aktivity. V té souvislosti poukázal na zásadu přezkumného soudního řízení zakotvenou v § 75 odst. 1 s.ř.s. Konstatoval, že žalovaný pečlivě a řádně prozkoumal případ žalobce a byl přitom vázán jeho tvrzeními. Nezjistil žádný z taxativně vymezených důvodů udělení azylu podle § 12 zákona o

azyly a doplňkové ochrany podle § 14a téhož zákona, ani že by se jednalo o případ hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu. Co se týče informací o zemi původu žalobce, ty byly shromážděny žalovaným již při posuzování otázky doplňkové ochrany. Rovněž poukázal na okolnost, že informace o tom, zda vycestování cizince do země jeho původu je možné, obstarává cizinecká policie v rámci řízení o vyhoštění, která také rozhoduje o případném vycestování žalobce. V podrobnostech odkázal na pečlivé a řádné odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby.

Soud posuzoval důvodnost žaloby na základě následujících úvah:

Žalobce v žalobě tvrdil porušení procesních ustanovení s důsledkem na zákonost rozhodnutí. Konkrétně namítal vadné hodnocení důkazů, jelikož jinak by žalovaný dospěl k závěru o splnění podmínek pro udělení azylu dle § 12, eventuálně na podkladě § 14 zákona o azylu.

Azylové řízení je řízením správním. Pokud zákon o azylu neobsahuje zvláštní procesní ustanovení, platí procedurální pravidla upravená v zákoně č. 500/2004 Sb., správním řádu, ve znění pozdějších novel (dále jen „*správní řád*“). Podle § 50 odst. 4 správního řádu *pokud zákon nestanoví, že některý podklad je pro správní orgán závazný, hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci řízení.*

Dále vyšel soud ze znění zákona o azylu účinného ke dni vydání napadeného rozhodnutí. Podle § 12 zákona o azylu *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod (písm. a), nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště (písm. b).*

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13.8.2008, č.j. 2 Azs 45/2008-67 (publikován ve Sb. NSS č. 1713/2008), dospěl k závěru, že „*Ustanovení § 12 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, musí být vykládáno souladně s čl. 43 Listiny základních práv a svobod a její celkovou systematikou, a to jednak proto, že má toto ustanovení ústavního pořádku vyšší právní sílu, a jednak proto, že je § 12 písm. a) zákona o azylu promítnutím této ústavní normy na zákonné úrovni. Za politická práva a svobody tudíž musejí být pokládána politická práva ve smyslu hlavy druhé oddílu druhého Listiny základních práv a svobod,...*“. Podle čl. 43 Listiny základních práv a svobod (dále jen „*Listina*“) *Česká a Slovenská Federativní Republika poskytuje azyl cizincům pronásledovaným za uplatňování politických práv a svobod. Azyl může být odepřen tomu, kdo jednal v rozporu se základními lidskými právy a svobodami.* Politická práva jsou upravena v čl. 17 až čl. 23 Listiny. Jedná se o právo na svobodu projevu a právo na informace, petiční právo, právo shromažďovací, právo sdružovací, právo na odpor a právo podílet se na správě věcí veřejných.

Žalobce v průběhu azylového řízení uvedl, že nebyl členem žádné politické strany ani podobného seskupení, v tomto směru žádnou činnost ve své vlasti nevyvíjel a jeho odchod

nebyl spojen s politickou situací. Současně v žádné fázi azylového řízení nezmiňoval, že by se v zemi původu snažil realizovat sám či ve spojení s jinými osobami jakékoliv z politických práv, resp. svobod výše vyjmenovaných. Rovněž netvrdil, že by uskutečňoval jakékoliv aktivity, které by, byť neopodstatněně, některý ze státních orgánů, stran nebo organizací ovládajících stát nebo podstatnou část území Gruzie vnímal jako uplatňování politických práv a svobod z jeho strany. Naopak prohlásil, že se státními orgány země původu neměl žádné potíže. Netvrdil rovněž, že by byl v zemi původu jakýmkoliv způsobem pronásledován. Jestliže za tohoto stavu žalovaný nedospěl k závěru, že žalobce byl v Gruzii pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod, nelze mu opodstatněně vytýkat vadné hodnocení důkazů, potažmo vadný právní závěr o absenci zákonných podmínek pro udělení azylu na podkladě § 12 písm. a) zákona o azylu.

Na tomto závěru nemůže nic změnit ani argumentace žalobce předestřená při ústním jednání u soudu o jeho členství v opoziční skupině bojující za vytvoření samostatného státu Jižní Osetie, o jeho pronásledování pro tuto činnost, o vycestování na cizí doklad. Jde o zcela nový azylový příběh, zásadně odlišný od doposud žalobcem prezentovaného příběhu. Žalobce měl dostatek prostoru pro sdělení příčin odchodu z Gruzie, opakovaně byl poučen, že musí sdělit všechny důvody, které jej vedly k opuštění země původu, komunikace probíhala v jeho mateřském jazyce a v případě pohovoru dne 28.7.2011 dokonce navíc za přítomnosti právního zástupce. „Žalobní“ azylový příběh hodnotí soud z uvedených příčin jako nevěrohodný a jako další projev gradace žalobcových tvrzení s cílem získat jakýkoliv typ mezinárodní ochrany a legalizovat pobyt v ČR.

V tomto rozsahu je žaloba nedůvodná.

Neopodstatněnost žalobní výtky shledal soud také ve vztahu ke skutkovému a právnímu závěru vztahujícímu se k § 12 písm. b) zákona o azylu.

Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2004, č.j. 5 Azs 25/2003-94 „Zákonodárce v § 12 zákona o azylu implementoval článek 1 písm. A. odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, přijaté v Ženevě dne 28. 7. 1951, a článek 1 odst. 2 Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků, přijatého v New Yorku dne 31. 1. 1967, vyhlášené sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 208/1993 Sb., z nichž zřetelně vyplývá, že pojem uprchlík se vztahuje na osobu, která se nachází mimo svou vlast a obává se represí ze strany státu z důvodu příslušnosti k určité společenské vrstvě, resp. sociální skupině.“ (dostupný na www.nssoud.cz). V rozsudku ze dne 13.8.2008, č.j. 2 Azs 45/2008-67 Nejvyšší správní soud dále dovodil, že „Ustanovení § 12 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, musí být v souladu s příkazem eurokonformního výkladu vykládáno souladně se směrnicí 2004/83/ES, a to nejpozději od uplynutí transpoziční lhůty k implementaci směrnice, bez ohledu na to, že sám text tohoto zákonného ustanovení se vlivem této směrnice nijak nezměnil.“

Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedené právní názory respektoval. Současně vzal v potaz, že smyslem práva azylu je poskytnout žadateli mezinárodní ochranu. Nejde však o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; nárok na udělení azylu vzniká jen z důvodů v zákoně taxativně stanovených. Jakékoliv jiné příčiny odchodu ze země původu a legalizaci pobytu na území ČR je nutné řešit pomocí právních institutů obsažených v zákoně

č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v platném znění. V posuzovaném případě žalobce v azylovém řízení netvrdil, že by se obával, že v Gruzii bude pronásledován z některého konkrétního diskriminačního důvodu vyjmenovaného v § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný vyšel důsledně z žalobcových tvrzení a s každým z nich, byť se nikoliv nepodstatně měnila, se podrobně, srozumitelně a zcela logicky vypořádal, přičemž je porovnával s informacemi o objektivní situaci v zemi původu. Soud jeho závěry i poukaz na judikaturu plně sdílí a v podrobnostech na tuto část odůvodnění výše citovanou odkazuje. Dodává, že obecný nesouhlas s politickou situací v zemi původu a subjektivní pocit nespokojenosti se státním režimem, byť reálně podložený hospodářskou a politickou situací, či celkový pocit nejistoty strach z pronásledování sám o sobě nezakládá, tím méně strach odůvodněný.

Současně soud odmítá žalobcův názor, že žalovaný zlehčuje v napadeném rozhodnutí situaci, ve které se žalobce nacházel v době, kdy byl nucen opustit Gruzii a kdy měl důvodné obavy o svůj život. Žalobce blíže neuvedl, která konkrétní část napadeného rozhodnutí či jaké konkrétní formulace takové pocity u něj navozují. Pokud jej k takovému přesvědčení motivuje poukaz na rozpor ve výpovědích žalobce, z čehož žalovaný dovozuje nadhodnocení a nevěrohodnost žalobcových tvrzení, soud jeho úvahu a závěr bezesbýtku sdílí. Nevěrohodnost azylového příběhu žalobce ostatně potvrdila i zcela nová verze důvodů odchodu žalobce z Gruzie předestřená jím při jednání soudu. Za zásadní a věrohodná tvrzení ohledně příčin opuštění vlasti považuje soud především to, co žalobce sdělil ve své žádosti a ve vlastnoručně psaném prohlášení.

Žalovaný při hodnocení důkazů vzal v potaz podmínky, ve kterých se žalobce v zemi původu nacházel, včetně nepokojů zapříčiněných národnostní nesnášenlivostí mezi dvěma etniky (viz str. 5, 6 napadeného rozhodnutí). Na podkladě výpovědí žalobce a z důvodů v napadeném rozhodnutí jasně a srozumitelně vyjádřených nelze podle žalovaného dojít k závěru, že by státní orgány jeho vlasti obtěžující jednání vůči osobě žalobce tolerovaly či dokonce podněcovaly, stejně tak nejde dovodit, že by v případě potíží ze strany soukromých osob nebyly schopny žalobci odpovídající ochranu zajistit. Obecná situace v místě žalobcova pobytu, jak ji popsal, mu nezpůsobovala újmu takové intenzity, aby se dala považovat za jeho diskriminaci či pronásledování v souladu s ustanoveními zákona o azylu. Soud se s tímto hodnocením a závěry ztotožňuje. Dodává, že žádost o udělení mezinárodní ochrany nemůže být úspěšná, pokud prokazatelné nepokoje v zemi původu žadatele nezpůsobují újmu přímo žadateli. Jen pro úplnost soud nutno konstatovat, že není najisto postaveno, zda žalobce je Gruzínek či Osetínek (viz doplňující pohovor ze dne 28.7.2011).

Soud nemohl přisvědčit žalobci ani v tvrzení, že se žalovaný nikterak nezabýval realitou a fungováním poskytování ochrany práv v Gruzii. Podle žalovaného z informačních pramenů jasně plyne, že i když se nedá v Gruzii hovořit o plné nezávislosti soudů, tak v zemi existují funkční mechanismy ochrany individuálních práv občanů včetně ombudsmana, který je vůči vládě objektivně kritický. Dále postačí v tomto směru odkázat na str. 6 napadeného rozhodnutí a na skutečnost, že o poskytování určité formy ochrany se zmiňoval sám žalobce.

Namítal-li žalobce při ústním jednání, že nebyl podrobně tázán na své politické názory a postoje, otázky byly kladeny mnohdy sugestivně s naznačením odpovědi a nebyl žádným

způsobem vysvětlen účel azylového pobytu, soud konstatuje, že v žalobcově případě proběhlo azylové řízení standardním způsobem. Žalobce mohl na položenou otázku uvést, co považoval za vhodné, a to po poučení, že musí uvést všechny důvody, které jej vedly k opuštění země původu a k podání žádosti. Pohovory probíhaly bez jazykové bariéry a dokonce částečně za přítomnosti právního zástupce. Žalobce k protokolům o pohovoru neměl žádné připomínky. Jestliže žalobce neuvedl skutečnosti svědčící v jeho prospěch, nebylo povinností žalovaného poučovat žalobce o tom, jaké skutečnosti jsou pro vyhovění žádosti relevantní, ani se sugestivně dotazovat na důvody, o kterých se žalobce nezmiňoval.

Žalovaný při posuzování žádosti použil Zprávu MZ USA o dodržování lidských práv v Gruzii za rok 2010 ze dne 3. 5. 2011, Informaci Human Rights Watch - výroční zpráva 2011 ze dne 3. 5. 2011, Zprávu Komise ES o pokroku v Gruzii - Brusel 2009 ze dne 23. 4. 2009, a Informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky č.j. 1051/2009 ze dne 21. 6. 2009, č.j. 102779/2007-IP ze dne 25. 1. 2007 a č.j. 96078/2010-LP ze dne 25. 2. 2010. Dále správní orgán vycházel z aktuálních informací ohledně situace v Gruzii obsažených v databázi České tiskové kanceláře. Není proto správná jeho výtka, že vycházel z povrchních zpráv, které jsou získávány z různých nespecializovaných zdrojů.

Lze tudíž uzavřít, že žalovaný interpretoval ustanovení § 12 písm. a) i písm. b) zákona o azylu v souladu se stávající judikaturou a odpovídajícím způsobem je aplikoval na zjištěný skutkový stav.

V rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl: „Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“

Žalobce se sám v žádosti o udělení mezinárodní ochrany udělení humanitárního azylu na podkladě § 14 zákona o azylu nedomáhal. V průběhu azylového ani neuváděl, že jsou u něj dány okolnosti zvláštního zřetele hodné, k nimž by bylo možno přihlídnout v rámci rozhodnutí o humanitárním azylu, ani neuváděl žádné okolnosti v rovině sociální, ekonomické, rodinné a zdravotního stavu, které by svědčily pro natolik závažnou situaci, že by odůvodňovala udělení azylu z důvodů hodných zvláštního zřetele. Svoji žádost založil zejména na tvrzení, že ve vlasti nemá práci a domov a nechce se vrátit zpět do Gruzie, protože se obává vypuknutí dalšího konfliktu, který podle jeho přesvědčení reálně hrozí, tedy na okolnostech, které bylo třeba posoudit primárně z hlediska mezinárodní ochrany a zejména doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Za těchto okolností, byť velmi stručné hodnocení žalovaného, vyústilo v logický skutkový závěr a zcela legální právní závěr. Jako případ hodný zvláštního zřetele nelze kvalifikovat nestabilní situaci v místě, na kterém

v zemi původu žil s tím, že přišel o veškerý majetek, protože svou závažností je tato okolnost nesrovnatelná např. s významnou humanitární katastrofou. I když žalobce v průběhu azylového řízení tvrdil a dokládal zdravotní potíže, nejedná se v jeho případě o zvlášť těžkou nemoc, tedy nemoc bezprostředně ohrožující jeho život a v jiné zemi neléčitelnou.

I v tomto rozsahu je žaloba nedůvodná.

Naději na úspěch neměla ani poslední žalobní výtky, že žalovaný v důsledku nesprávného vyhodnocení veškerých okolností případu a tendenčním postojem dospěl k nezákonnému závěru o nesplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany.

Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu *doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*

Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu *za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*

Žalovaný v souladu se stávající judikaturou vyložil výše uvedená ustanovení (kdo může být původcem vážné újmy a co se za vážnou újmu nepovažuje) a řádně, velmi podrobně a s přihlédnutím k informacím o zemi původu (zejména Ministerstva zahraničních věcí ČR č.j. 96078/2018-LP) se vypořádal se skutečnostmi tvrzenými žalobcem ve vztahu k ust. § 14a odst.1,2 zákona o azylu na str. 7 až 10 odůvodnění napadeného rozhodnutí. S jeho hodnocením a závěry nelze než souhlasit a pro stručnost na ně odkázat. Jelikož žalobce blíže nekonkretizoval, ve kterém směru a z jakých důvodů problematizuje závěr žalovaného o nesplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany a soud není sám povinen ale ani oprávněn případná pochybení vyhledávat, musel ustát na posouzení zákonnosti výroku v obecné rovině.

Soud uzavírá, že žalobce v posuzovaném případě nepředestřel konstantní azylový příběh. Shodně s žalovaným má pak z provedeného řízení za prokázané, že žalobce podal svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany ve snaze zlegalizovat si na území České republiky pobyt poté, co mu bylo uloženo správní vyhoštění. Tímto krokem by se chtěl vyhnout návratu do Gruzie, kde by musel čelit ekonomickým problémům, jelikož by si tam nebyl schopen zajistit dostatek financí ke svému spokojenému životu a ochranu proti obtěžování místními obyvateli, kteří se na nich nezákonným způsobem obohacovali. Nemá v úmyslu se vrátit do Gruzie, kde se obává i celkově nepříznivé situace v zemi a možných konfliktů. Jeho postup je lidsky pochopitelný, avšak neřešitelný v intencích zákona o azylu,

který je specifický a dopadá na jiné životní situace cizinců (pronásledovaných či osob, jimž reálně hrozí pronásledování z azylově relevantních důvodů).

Důkaznímu návrhu žalobce na doplnění řízení zprávou z gruzínského velvyslanectví o aktuální situaci v Jižní Osetii, případně stejnou zprávou Ministerstva zahraničí ČR o situaci kolem vesnice Kurta, kam by se žalobce teoreticky měl vrátit, soud nevyhověl jednak proto, že žalovaný měl již při rozhodování celou (shora specifikovanou) řadu zpráv o stavu v zemi původu žalobce, jednak proto, že právně relevantní pro rozhodnutí nemůže být zpráva omezující se pouze na velmi úzkou lokalitu země původu.

Samosoudkyně v přezkumném řízení neučinila zjištění o vadách řízení a nezákonnosti rozhodnutí žalovaného. Proto žalobu jako nedůvodnou na podkladě § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítla (výrok I.).

Žalovaný, který dosáhl ve věci plného procesního úspěchu, má podle § 60 odst. 1 věta první s.ř.s. právo na náhradu nákladů řízení proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Protože se žalovaný výslovně svého práva na náhradu nákladů řízení vzdal, rozhodla samosoudkyně, že na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků právo (výrok II.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Za správnost vyhotovení:
Lenka Kovandová

JUDr. Jana Daňková, v.r.
samosoudkyně